

Reactie op de vragen uit de chat van de tweede digitale bijeenkomst 'De Transitievisie Warmt: gezamenlijk werken we stap voor stap toe naar een aardgasvrije omgeving in de Hoeksche Waard' op 5 juli 2021

Nummering	Vraag of reactie deelnemers	Gekopieerde vraag uit chat	Antwoord gemeente Hoeksche Waard
1.	Vraag	Wordt ook de input van vanavond meegenomen in de besluitvorming van morgenavond?	De input van vanavond kan niet meer meegenomen worden voor morgenavond (uitvoeringsprogramma's), maar we zullen zeker de input van vanavond een plekje geven in de periode daarna.
2.	Vraag	Recentelijk is waterstof toch als een belangrijke nieuwe energie vorm aangenomen. Hoe wordt dit in de Hoeksche Waard opgenomen?	<p>Waterstof is een van de mogelijkheden om duurzaam te verwarmen. Echter, waterstof moet wel duurzaam worden opgewekt: met behulp van schone energie. Anders draagt het niet bij aan de CO2 reductie doelstellingen.</p> <p>We nemen groene waterstof heel serieus net als de andere mogelijkheden.</p>
3.	Reactie	Daar hebben jullie toch windenergie en zonne-energie voor?	De elektriciteit die nu met wind en zon wordt opgewekt is nodig om het elektriciteitsverbruik in de Hoeksche Waard duurzaam op te wekken. In de toekomst zal de electriciteitsvraag nog groter worden, waardoor we alle duurzaam opgewekte elektriciteit daarvoor nodig zullen hebben. Bij de productie van waterstof gaat 30% aan energie verloren bij de omzetting van elektriciteit in waterstof. Dit is dus een dure oplossing waar we op dit moment niet de nodige duurzaam opgewekte elektriciteit beschikbaar voor hebben.
4.	Reactie	Tevens hoeven hier niet veel	

		aanpassingen aan bestaande netwerken gedaan te worden, sproeiers veranderen. Zelfde systeem in de jaren 60 toen we van kolen op aardgas overgingen.	
5.	Reactie	Top, maar dan kunnen we dus ook gewoon richting waterstof gaan.	In Nederland is er voorlopig nog niet voldoende duurzaam gas (waaronder waterstof) beschikbaar om alle woningen en gebouwen mee te verwarmen. We zullen nu alle verschillende alternatieven naast elkaar moeten leggen en in moeten zetten om de doelstellingen van een CO2 arme omgeving in 2050 te bereiken.
6.	Reactie	Zelfs nu is elektriciteit over en die heb je nodig om waterstof op te wekken.	
7.	Vraag	Is individuele of kleinschalig collectieve zonthermie ook een optie?	We bekijken in de Hoeksche Waard ook alle opties naast elkaar.
8.	Reactie	De beide zonthermie-varianten kunnen inzetbaar zijn. Afhankelijk van de locatie en bebouwing.	
9.	Reactie	Nieuwbouwwijken kan ik mij voorstellen, echter de Hoeksche Waard bestaat voor een groot deel uit buitengebieden. Waterstof: meer elektrolyse via de industrie - genoeg in de buurt hier zou ik zeggen. We hebben geen steden in de Hoeksche Waard - kijk naar de infra in de Hoeksche Waard.	Dat klopt, dat is ook terug te zien in de resultaten van de analyse. De modellen kijken naar de laagst maatschappelijk kosten.
10.	Reactie	In Denemarken zie je ook heel veel kleine warmtenetten bij dorpen.	Ook dat klopt. Daar zijn ze (al) gewend aan kleine collectieve netten.

11.	Vraag	buitengebieden? Geen consensus? Niet helemaal duidelijk. Denk toch dat merendeel van de berekeningen zijn gebaseerd op grotere woongebieden maar niet op buurtschappen van ca 600-800 inwoners.	Het buitengebied was niet heel duidelijk te zien tijdens de presentatie door het schaalniveau. In de concept Transitievisie Warmte zal dit duidelijker naar voren komen.
12.	Vraag	Dit zijn opties tegen laagste maatschappelijke kosten op dit moment, als warmte straks dezelfde fiscale en/of SDE-behandeling krijgt, kunnen andere opties beter haalbaar worden.	We kijken naar een momentopname met de huidige kennis. De Transitievisie Warmte moet minimaal elke 5 jaar worden herzien. Dus dit betekent dat als dit vanwege bepaalde ontwikkelingen al na 2 jaar moet, de Transitievisie Warmte ook al na 2 jaar kan worden herzien.
13.	Vraag	Is een warmtenet aan de randen van de Hoeksche Waard nog een optie? Aansluiten op moerdijk, Dordrecht en Spijkenisse?	Dat houden we in de gaten, maar op dit moment is dat nog niet rendabel.
14.	Vraag	Ik hoor nu veel over nieuwe plannen van de regering die de Gasunie gevraagd heeft om gasleidingen te gaan hergebruiken voor waterstof. Dat zie ik nog niet terug.	<p>Dat zijn zeer recente ontwikkelingen. Los van de infrastructuur is het relevant dat er ook schone waterstof beschikbaar is. Die is nu - op basis van de huidige voorspellingen - nog onvoldoende beschikbaar voor alle woningen, gebouwen en industrie in Nederland.</p> <p>We volgen deze ontwikkelingen. En zetten in grote delen nu in op isoleren en besparing. Dat is goed voor de totale opgave.</p> <p>Er wordt geadviseerd de Transitievisie Warmte minimaal elke 5 jaar te herijken.</p>
15.	Vraag	Ben wellicht heel down to earth, maar we hebben een aardgas netwerk, de leidingen liggen dus Waterstof lijkt de beste optie. Er was jaren geleden al sprake van, maar wellicht vanwege financiële modellen niet interessant voor de Industrie - echter wel voor	Los van de infrastructuur is het relevant dat er ook schone waterstof beschikbaar is. Die is nu - op basis van de huidige voorspellingen - nog onvoldoende voor alle woningen, gebouwen en industrie in Nederland.

		<p>de portemonnee van de inwoners.</p> <p>De enige en meest simpele aanpassingen: sproeiers aanpassen.</p> <p>Is er een inventarisatie gemaakt van de leeftijd van woningen in de Hoeksche Waard? Veel - zeker in de buitenbieden - zijn oudere woning.</p>	<p>We volgen deze ontwikkelingen.</p> <p>Er is gekeken naar de bouwjaren van alle woningen in de Hoeksche Waard. Dit komt ook duidelijk terug in de concept Transitievisie Warmte.</p>
16.	Vraag	<p>Zijn er in de Hoeksche Waard problemen met de netcapaciteit, of wordt dat verwacht? Wat betekent dat voor toename elektrisch rijden, elektrisch koken etc? Kan het net het in elke wijk aan?</p>	<p>Stedin is betrokken bij het opstellen van de Transitievisie Warmte en heeft ook netcapaciteit inzichtelijk gemaakt. We voeren overleg met Stedin om de netcapaciteit op een voldoende niveau te hebben en te houden.</p>
17.	Vraag	<p>Merendeel van deze woningen zijn redelijk aangepast aan hedendaagse normen, i.e. dubbel of triple glas, zonnepanelen, etc. maar van het gas af? Te veel kosten denk ik.</p>	<p>We hebben nu onderzoek gedaan naar de mogelijke oplossingen met de laagste maatschappelijke kosten. Het is de bedoeling in stappen de woningen geschikt te maken voor een alternatieve warmtebron. Uiteindelijk hoeven alle woningen en gebouwen in 2050 pas aardgasvrij te zijn.</p>
18.	Reactie	<p>Prima, maar ik denk echt dat je het in goed perspectief moet zetten, buitengebieden kun je niet over een kam scheren met de meer stedelijke gebieden in de Hoeksche Waard. Kijk allen maar naar het internet/telefoon infra gebied.</p>	<p>Dat klopt. Daar is de 2 sporen aanpak ook op gebaseerd: individuele aanpak, energiebesparing en klein collectief.</p>
19.	Reactie	<p>Goed te weten, dat komt echter niet duidelijk naar voren uit deze presentatie. Merendeel is gefocust op het gebied van Oud-Beijerland (voor zover ik heb kunnen nagaan) dus wellicht dat dit iets beter "Hoeksche Waard globaal" had kunnen worden belicht.</p> <p>Denk dat met name de mensen in de buitengebieden de</p>	<p>Goed aandachtspunt. Dat kunnen we misschien nog beter uitleggen en uitlichten als gebied.</p>

		grootste zorgen hebben in deze	
20.	Reactie	Mooie suggestie om mee te nemen richting uitvoering!	
21.	Reactie	Dat zou geweldig zijn. Denk dat hier heel veel zorgen zijn, en die mensen graag mee willen denken/praten over nieuwe mogelijkheden.	
22.	Vraag	Zijn er ook subsidies beschikbaar om aardgas vrij te gaan? Wij zijn er bijna namelijk.	Op dit moment heeft de gemeente geen subsidie beschikbaar. Wel zijn er via het Rijk (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland : RVO) subsidies beschikbaar voor bepaalde oplossingen, zoals een warmtepomp.
23.	Vraag	Hoe gaat de hulp aan de woningeigenaren eruit zien. Wij zijn bijna all-electric (Poortwijk OBL)	De hulp aan woningeigenaren zal divers zijn. Van wijkaanpakken met groepsaankopen voor isolatie, tot maatwerkadvies en advies via een energiecoach. Maar ook onafhankelijk advies via de telefoon of website zal hiertoe behoren (Regionaal Energieloket).
24.	Vraag	Als wij overgaan op een andere energievorm, blijven de aardgasleidingen liggen voor bijvoorbeeld waterstof of andere gassen?	Wij gaan er op dit moment niet vanuit dat bij de overstap naar een alternatieve warmtebron de aardgasleiding verwijderd zal worden
25.	Reactie	Er ligt al een mooie buisleidingstraat om warmte onder water door te vervoeren.	
26.	Vraag	Gaan jullie met test woningen werken?	Dat zou een van de opties kunnen zijn indien daar geschikte woningen en inwoners die daaraan willen meewerken voor te vinden zijn.
27.	Vraag	Collectieve aankoop elektrische kookplaten per dorp?	Goede vraag en opmerking. Deze nemen we mee bij de uit te voeren acties.
28.	Vraag	Op welke kosten komen wij nu ongeveer uit per type gebouwen (bouwjaren) met de verschillende energievormen?	De kosten per type gebouw hebben we nu zo niet inzichtelijk. Dit kan ook verschillen per woning omdat iedere inwoner al maatregelen heeft getroffen aan zijn of haar woning.
29.	Vraag	Beter gebruik maken van actieve- en passieve zonne-energie.	Goede opmerking. Dat proberen we zoveel mogelijk mee te geven bij nieuwbouw van

			woningen/gebouwen.
30.	Vraag	Wat was het adres voor persoonlijk advies ook alweer?	Via Regionaal Energieloket: https://regionaalenergieloket.nl
31.	Vraag	Gemeente zou meer moeten doen om in contact te treden met de buitengebieden - denk dat daar heel veel zorgen zitten. Die input moeten ze meenemen in hun overwegingen. Zoals het er nu naar uitziet is alles gestoeld om de grotere en nieuwbouwgebieden, de buitengebieden mogen hier niet de dupe van worden.	In onze visie hebben we gekeken naar de hele Hoeksche Waard. Ook het buitengebied is hierbij meegenomen. Dit is zeker anders dan in een rijtjeswoning in een dorp. Deze zijn dan ook duidelijk zo benoemd in de visie. We proberen voor al onze informatie en bijeenkomsten iedereen te bereiken. Zowel via de krant als via de website en social media.
32.	Vraag	Ik heb deze vraag al gesteld in het begin van deze sessie, maar in hoeverre wordt deze input meegenomen in de besluitvorming?	De nu meegegeven input nemen we zoveel mogelijk mee in de concept Transitievisie Warmte welke begin september ter inzage zal komen te liggen.
33.	Vraag	Dorpsbijeenkomsten? Wellicht dat ik iets gemist heb, maar heb daar niets van meegekregen? Misschien van persoonlijke uitnodigingen - oproepen in de krat worden niet overal gelezen. Een bijeenkomst per dorp is te weinig, burgers zijn ook lui en moet je blijven porren.	We hebben hier breed over gecommuniceerd via de krant en alle social media.
34.	Reactie	Bedankt, goede presentatie. Aanpak geeft vertrouwen!	
35.	Vraag	Kijk bijvoorbeeld naar glasvezel, daar zijn in ieder geval uitnodigingen gestuurd naar huisadressen - dat wordt meer opgepakt dan een oproep in de krant.	Bij glasvezel ging het om een oproep om je aan te melden om je aan te laten sluiten op glasvezel. Dit is niet te vergelijken met een bijeenkomst voor Transitievisie Warmte. Zodra wij verder met de dorp en wijkuitvoeringsplannen zal de berichtgeving hierover ook specifiek gestuurd worden.
36.	Vraag	Ons probleem dus:	

		uitnodigingen aan huisadressen!	
37.	Vraag	Windturbines geven helaas geen energie aan lokale bewoners. Waarom niet?	De windturbines geven wel energie aan lokale bewoners. Het is geen directe aansluiting, maar de energie die wordt geproduceerd, wordt toegerekend aan de Hoeksche Waard. Directe levering is helaas nog niet mogelijk.